

S Z A R V A S

T Á R S A D A L M I és S Z É P I R O D A L M I L A P

Szerkesztőség Kényes utca 175. Kiadóhivatal Nagytemető utca 519 szám. Nagy M. könyvnyomda	Megjelenik hetenkint kétszer, vasárnap és csütörtökön reggel. Előfizetési ár: Egész évre 5 frt — kr — Félévre 2 frt 50 kr. Negyed évre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr	Hirdetsek árszabályszerint vételnek fel. Egyes számok kaphatók. Lüvenfeld Soma és Kalmár Dániel kereskedésében.
---	--	--

A hazafiság.

A legegyszerűbb kebelben is él az az érzélem, melyet bölcsék és együgyűek, tudósok és oklatanok, politikusok és írók, művészek és gazdák, asszonyok és leányok hazaszeretnek neveznek. Csodálatos érzélem ez s általánosan foglalkoztatja a szíveket és a lelket a vért és a karokat. Mindenütt föllép fölséges hatásával, a hol ember él a szibériai jégmezőtől kezdve az afrikai homoksi atagokig, de fenségesebben sehol sem nyilvánul mint hazánkban.

Ezt az országot úgy teremtetle az isten, hogy földjének szürke göröngyeihez, pászitos völgyeihez, barana szikláihoz, bortermő hegyeihez, homokos pusztáihoz odaforr az ember egész valójával. A magyar föld a legnagyobb hatalom a hazaszeretet ápolásában. Van valami isteni azokban a göröngyökben, melyeket hidegek kevas fölhasogat minden évben s melyek magukba szívják egy ezred-

év annyi vérhullását: van valami égiszségség azokon a virágos réteken a melyeket erős karú kaszás tapos minden évben s dalos lányok vigsga tölt be a fenségesen ébredő tavasztól kezdve az álmokra bágyadó őszig; van valami vonzó, mesés, zúgó erdeiben, a hol madárdal, furulya szó olvad össze érlelő nyáron s a melyeket harsogó vadászkürt, kopó csaholás vig vadász-társaság elevenít meg télen. Szent föld ez s úgy látszik hideg talajából csodás erővel fejlődik a hazaszeret.

De a hazaszeretet fogalmától meg kell különböztetnünk a hazafiság fogalmát. Az első minden magyar szívében a maga fenséges tűzével lobog. hevít és bármely pártnézetet kövessen is valaki, tisztelre méltó nyilvánulása van; de a hazafiság már nem csak a szív melegségét, a lélek ideális szárnyalását feltételezi, de első sorban tudást, és komoly munkát kíván minden téren.

A hazaszeretet ébreszti föl, az

ápolja, de míg amaz inkább eszményi szentség, addig ez komoly, higgadt erő. Amannak lángolni kell, ennek alkotni; az ébreszt, ez teiezt.

Nagyon sok ember egynek tartja a két fogalmat s éppen azért teljesen meg van arról győződve, hogy ha lármázik s folyton ajkain hordozza a haza nevét, a hazafiság köteleményeinek eleget tett. Az enemű működések élesztik a hazaszeretet tűzét, de a hazafiság fogalmának aztán csak is e tekintetben felelnek meg; mert a mint fenebb is elmondottam, a hazafiság a komoly, öntudatos és általános hazai érdekeket képviselő munkásságban nyilvánul igazán és szépen.

Terjesszük mindég, teljes erőnkkel és tehetségünkkel a nemzeti eszmét, mely a magyarság ügyének, ha az valóban a maga helyén nyilvánul, igen nagy hasznára van. Ez az első parancsolat, melyet minden honfinak ismernie és követnie kell. Összejöveleken társaságokban és mindenütt, a hol magyar honpolgár meg

T Á R C Z A.

A nagy galeottó.*)

Irtá: IGNOTUS.

Nagysád.

Nem hiszem, hogy nagyon meglepi önt, ha ezennel ünnepélyesen kijelentem, hogy szeretem. Szeretem, amint embert még soha nem szerettem, mert, ha jól megfontolom, voltaképen sosem is voltam szerelmes. És én sem leszek egy csöppet sem meglepetve, ha ön viszonzozza ez érzelmemet. Ön, aki annyira kerül minden galánsvonatkozást és olyan buzgóan teljesíti hitevesi és anyai kötelemét. Ön, aki olyan tökéletesen szép és olyan kápráztatón meggyerő, aki, ha szeretni és szeretletni, akar, daliák között valogathat és nem szorult az ön igénytelen férfiú előnyeimre. Hígyje meg, ha én még ma tán nem is szeretem és ön még ma tán nem is gondol rám: egy pár nap múlva menthetetlenül együvé kerülünk és nem tekintve isteni és emberi törvényeket, egymáséi leszünk, mert így akarja a világ.

*) Mutatvány a «Hét»-ből.

Igen, a világ. A világ ugyan szörnyűkodik azon, hogy én kerítőnek nevezem. A világ bámulatosan erkölcsös és amint valami biztosat tud majd felőlünk, bizonyára megkövez bennünket. A fiatal urak bizalmas kacsintásokkal fogják önt üldözni, a nők pedig a megbotránkozás vállvonásával tagadják meg öntől barátságukat és bizalmukat (ó, a világ nagy a botránkozásban, nagy a képmutatásban és legnagyobb a kerítésben).

A mi esetünk? Ó istenem, nines annál egyszerűbb. Nagysád, engedje meg, hogy indiszkrét legyek és eláruljam, hogy vagy másfél évvel idősebb, mint én — ami még mindig nem mond sokat. Ön már asszony volt, mikor én még gyerekember számba mentem. A köthetes asszonyban is van egy pár százalék anyja és ön ilyen anyai gyengéd, szerető és felsőséges érzelmekkel viselkedett én hozzám. Ki látott volna valamit abban, ha beszélgettünk egymással? Ha én az ön kamasz-udvariasságom minden kíneseit önre pocskoltam? Ha sétatujain elkísértem, ha színházban megvártam, ha bevasárlásain vele voltam? Ha látogatónba mentem önhöz és a kellő számú pohár cognacok fejében felolvastam önnek a németklasszikusokat? Ha kezét csókoltam

önnek és ön az ön közös fejemet érdekesre borzolta? Ha meggondolom, mennyi halálval vagyok adósa! Asszonyom, megbocsásson, távol áll tőlem, hogy az ön junói tökéletességű természetére czélozzak, de úgy rémlik nekem, hogy ön az ön kedvemért még a szembehunyó, jóságos és türelmes elefánt szerepétől sem riadt vissza. Mikor én az ön pille-könnyelműségemben lángnak szálltam, az ön bölcs tanácsai mennyi hőbortól tartottak vissza! Gondos partievadász anyáknak hány támadását háritotta el rólam, a kék boudoirjában hányszor lehettem együtt azzal, akit azt hittem, hogy szeretek!

Nos, épen ebben van a bökkevű. Az a bolondos lány, akihez én annyi lángoló verset irtam, de akire most — nagy okom van rája — nagyon haragszom: az kezdte meg, ellenünk a hajsztát. Hogy esett, hogy nem, elég az hozzá, hogy megharagudott rám, bosszút akart rajtam állani. A gonosz portéka jól tudta, hol támadjon meg: haragjában a mi ártatlan viszonyunkat kezdte ki. És amely perczben ő az első rossz szót mondta rólunk, a mi szűkebb társaságunkban a rossz hírünk terjedt, mint a futó tűz.

Mi lesz ebből? Isten a megmondhatója. De én érzem, hogy valami nagyon bolond

fordul, nyilvánljon a nemzeti Geni-
us hatalmasan és meggyőző erővel.
De ne feledjük, hogy nyilvánulásában
mindég legyen igaz és szép. A felü-
letes láрма mindig sokat ár a nem-
zeti ügynek, míg a komoly erővel
m: szólaló larsona is teljes sikerre
vezet. Lärmázzák fel a szenderegő
nemzetet álmából de ne csak azért
hogy legyen kívül mulassunk, hanem
legfőképp azért hogy legyen kive-
dolgoznunk. Ebben látom én a ha-
zafiasságnak legszebb és legtisztábe
nyilvánulását. Minden honpolgár csak
úgy bír valódi fogalmával a haza-
szeretetnek és úgy lesz igazán a ha-
zafiság erős nyilvánulása a közérdek
és általános hazai szempontok kö-
vetésével lép föl. Lelkesedés a nem-
zeti ügyek iránt józan megfontolással
s ha kell heves kitöréssel; de mind-
két esetben a magyar haza szent
alkotmányának és dicső szabad-
ságának érdekében, s ez az igaz ha-
zafiság.

Szomorú viszonyok közt teng
ma a magyar társadalom a hazafias
érületet tekintve, — s ezt fájó szív-
vel írjuk le — de úgy van. A haza-
fiasságot, nagy részben azzal az ide-
ges lármával szolgálja, mely általá-
nos jellemvonása a mai kornak. Csak
egyes kérdésekben tiszták és neme-
sek elfogásai. Ezen kérdések közt el-
ső helyen, készséggel ismerjük el,
hogy emlékeink — legyen az fényes
dicsőség, vagy sötét, leverő fájdalom
— hű és lelkes fentartása, ápolása:

erénzeink közzé tartozik. A múlt
idők nagy napjai mindig megragad-
ják lelkünket s szívünkbe magasztos
langoj gyűjtanak; a mai pedig nem-
zeti felhevülésünket illeti, csodás erő-
vel nyilvánul minden esetben, de csak
pillanatra. E tekintetben mindegyre
új és újabb példát mutat föl társa-
dalmunk. A mi hazafiságunk hasonló
a sziporkázva, csodálatos tűzzel meg-
jelenő meteorhoz mely fölraz, elragad,
de mikor legszebb: egyszerre csak
kialszik.

Hány nevezetes eszme, társdala-
mi nemes törekvés, általános hazai
ügy áll elő, hogy üstökét megragad-
juk és életet adjunk számára. Az el-
ső fölhevülés pillanatában szolgálata-
ban állunk, de legyen az a közügy
nemes, mint egy kaczagó démon
és jó mint egy imádkozó gyermek:
csak addig hat ránk, míg ujság, míg
minden tekintetben érdekes, míg van
zaios varázsa, míg nevünkön szólít,
kezünket szorítja és kaczerl simo-
galja egyéni hiúságunkat.

Azután elfeledjük, otthagyjuk
gyámoltalanul, mint egy kegyetlen
szerető ott hagyja kedvesét, ha már
rá unt. Ez nem hazafiság s ezzel
szemben a nemzeti, hazai ügyek és
dolgok iránti érdeklődés fölkelte,
ébredtartása egyik legelső és legszebb
kötelessége a magyar társadalom
értelmiségének, a sajtónak és minden
igaz honpolgárnak.

Hérdessük a hazaszeretet örökké-
valóságát, és hazafiság hatalmát min-

nütt, s eredménydus munkába, köl-
csönös egyetértésben, közös jó elő-
mozdításában, a márcziusi eszmék —
Szabadság, Egyenlőség, Testvériség —
szentelt hatása alatt: legyünk minden
körülmények között hazafiak.

Szeressétek hazátokat és tisztel-
jétek az Istent; de gondoljátok meg
hogy a hazát szeretni, mint az
Istent imádni, csak lélekben és igaz-
ságban lehet.

Békés.

H I R E K.

— A községi képviselőtestület f. hó
22-én közgyűlést tartott melynek első tár-
nya a regale egyeszkelés ügyében ki-
küldött 7-tes bizottság javaslata, mely sze-
rint egy-egy regale jog után 85 forint
fizetessék 23 szóval 9 ellenében elfogadta
lott. Ezután a következő a Franyó —
és társai szállóléstma váltási 104,000
frtnyi követelése, mely mint alaptalan kö-
vetelés elutasított s az ápril 12-én tar-
tandó bírósági tárgyalásra Haviár Dani
küldetett ki, mint ügyvéd.

— Képviselői gyűlés. Kondoros köz-
ség képviselőtestülete márczius hó 28-an
közgyűlést tart a következő tárgy soro-
zattal 1. A községi számadások felülvizs-
sgálása és határozat hozatal. 2. Községi
irnoki fizetés újabb szabályozásának tár-
gyalása. 3. Erdélyi László községi pénz-
tárnok fizetés javítás iránti kérvényének
tárgyalása. 4. Szarka József és társai Kon-
dorosi lakosok kérvénye átjáró palló ké-
szítésére tárgyában. 5. Nemes fajn sertés-
kanok beszerzésére vonatkozó felhívás és
alispáni rendelet felolvasása és határozat
hozatal.

história lesz belőle. Nem is história, hanem
regény. Új divatu naturalista-regény: ér-
dekes pikáns, tele észbontó részletekkel,
káprázatos helyzetekkel. Érzem, minden
tagomban érzem, minden lélekzetemben
benne ég, minden érverésemben benne lük-
tet és minden gondolatomban benne tánczol,
mint veszítem el önnel szemben napról-
napra mindjobban azt a közömbös, gyer-
meteg vonzalmat érzést és mint válik ez
mindjobban szerelemre, — érdekes, csábító,
bűnös szerelemre. És ön is, ó, érzem, ön
sem néz engem annak, aminek ezelőtt nézett.

Hogy is ne, mikor minden és mindenki
szinte rákényszerít bennünket! Ha kettes-
ben végigsétálunk az utcán és beszélgetünk
az időről és megszóljuk közös ismerőseinket,
csodálatos módon tucatszámra találkoznak
ez ismerősökkel és kérdő-gúnyos pillantá-
sukból, vontatott köszönésükből meg abból,
hogy nem csatlakoznak hozzánk, kezdjük
kiérezni, hogy van abban valami, ha mi
együtt sétálunk; valami, amire eddig nem
is gondoltunk. És a beszédünk önkéntelen
szaggatottabbra válik, a zavart hallgatás
hézagaival, tarkázódik; a szavam önkén-
ten tiltakozó és védekező. Azon érjük ma-
gunkat, hogy néptelen mellékutczákba té-
rünk, — oda, ahova fashionable ismerő-

seink nem igen kerülnek. Én nem is merem
a házuk kapujáig elkísérni; az utcájuk
sarkán válunk el és én bucsuzáskor a szo-
kottnál hosszasan tartom kezemben az
ön keztyűs kezét. Tudja isten, honnan ke-
rül belém ennyi bátorság, egyszerre csak
megfordítom a kezét és megcsókolom ott,
ahol a keztyűből kirózsállik a tenyere. A
szemem azt kérde: látom-e holnap? és az
ön pirulása azt feleli: igen!

A szerelmünk symphonijájának ez volt
az első akkordja; jön utána több is. Ön
egy ismerős fiatal ember látogatását fogadja
és ez kezd tulságosan intim lenni. Ön méltó-
ságteljesen pattan fel és ez gúnyosan hi-
vatkozik arra, hogy mert tesz ön velem
kivételt? Mért fogad el tőlem virágot, mért
kísérteti magát velem? A barátnői, ha szóba
ejtenek engem, titokzatos képeket vágnak
és ön zavartalan hallgat. Akár szólhatott
is volna! Ha hallgat, azt mondják majd,
hogy nini, már titkolózik; ha beszél azt
pletykálják, hogy milyen képmutató, ő, ko-
rábban keljen fel, aki őket rá akarja szedni!

És ön nem kel fel korábban. Ön reg-
gel ott fekszik — úgy képzelem — habos
párnái között és ideges kézzel lapozgatja
azt az ujságot, amelybe ön lángoló verseket
írok. Vonalkozásokat fog benne találni

önre. Nemesak ön; az összes ismerőseink
ezelzásokat kutatnak minden sorban, amit
írok, minden betűben, amit mondok. Mikor
én egyik karambol-partiet veszttem a má-
sik után, kebelbarátaim pajkosan veregetik
a vállamat: »Hja, akinek, szerencséje van
a szerelemben!« Felfüllet hallom, amint
találgatják, mennyire halad hattem már ön
nél — és én nem szólhatok, felelősségre
nem vonhatom őket, mert elárulom azt,
ami talán még nies is meg bennem, de na-
gyon hamar meg lesz. Záros határidőn be-
lül, mint egy jogász barátom mondaná.

Igen, igen, úgy lesz; szeretni fogjuk
egy nőt. Otthon, vacsora közben, ha önre
kerül a beszéd sora, elpirulok és elárulom
magamat. Éjjeli magányban kilopom arc-
képét a szalonunkból és szomjas szemmel
nézem. Milyen szép milyen csodálatosan
szép! Soha a szemét ilyen merengőnek,
soha az ajkát ilyen fájdalmas szépnem
láttam, mint most. És tudom, ön is titkon
elnézegeti egy lapban az arcképemet, amit
bántó karrikaturává ábrázolt az ügyellen
czinkografus. Ritka vonzó vonásokat olvas
ki belőle és — uram bocsá — rejtett szép-
ségeket fedez fel benne. Ó, érzem, bárso-
nyos ajkához is emeli és gügyögve csókol
gatja: »édes kis bolondom!«

Kendertermelés. Sterényi József iparfelügyelő és Luft Károly Kender székértő legközelebb vármegyénk területére érkeznek, a kendertermelésnek a vármegyében leendő meghonosítása iránti intézkedések megtétele céljából.

Jutalom. Brózik Lajos és Dankó Samu helybeli ev. néplanitók a magyarosodás körüli tevékenységükért a megyétől 50-50 forint jutalomban részesültek. A kitüntetésnek annál inkább örülünk, mivel e két tanfőrsú valóban utánzásra méltó példával jár elő a magyarosítás hazafias ügyét illetőleg.

A ronesolótöröklob ismét járvány személy kezd fel lépni s miután az leginkább az izraelita iskolai gyermekek közt terjedt el nagyon valószínű, miszerint az izraelita iskola időelőtti kinyitása volt a ragály tova terjedésének oka. E körülmény is mutatja, hogy mily szigorúan kell alkalmaznunk az óvintézkedéseket. A főszolgabíró alispáni távirati rendelet folytán az iskolát újból bezáratta. Újabb megbetegülések: Grüm B. Jakab (510.) Pollák Gyula (809.) és Zuberecz János (tanya.) Ismét ott vagyunk tehát ott a hol voltunk. Lapunk úgy mint eddig is tette, minden számban közli az inficiált lakhelyiségeket úgy, hogy minden egyes család megtudhassa, hol van a betegség csiréje, s az ilyen lakásokban való megjelenéstől, s az ott lakókkal való bármilyen érintkezéstől egész családját óva intheti. tova terjedését csak is így lehet megakadályozni.

Hirtelen halál. Viszok János szőlőbeli lakos, aki kedden még egészenesen jött be a piacra, valahol a keleténél többet talált innis 9 órakor amidőn lakására szállították volna hirtelen meghalt.

A vármegyének április hó 8-ikán újlag rendkívüli közgyűlése lesz, melynek összehívását a szarvasi mező-hegyesi vasut-ra megszavazott 400,000 forintnak mely pénzintézetből leendő kölcsön felvételé-

okozza; ezenkívül lesz még néhány (öb-)nyire egyes községek belügyeire vonatkozó tárgy is. De ezen kívül, vagy helyesebben írva ezen felül a közgyűlésnek érdekességet és fontoságot kölcsönöz, hogy az április nyolczadiki közgyűlés tárgysorozata-ba — hallomás szerint — az egyházipolitikai kérdések is kilesznek tűzve, mely körülmény a közgyűlés iránti érdeklődést eleve biztosítja. A meghívó e hó végén fog szétküldetni. A közgyűlést megelőző általános választmányi ülés április 6-án tartatik meg.

Kiterjedt távbeszélő engedélyezésért folyamodtak gróf Wenckheim Dénes és társai a vármegyéhez. A telefon hálója — amint tervezve van — ugyanis összekötné Békést, Dobozt, Gerlát, Pósteleket, Csabát és Kigyóst egymással és egymás között.

Megrepedt harang. Az ev. egyháznagyharangja f. hó 19-én a mikor a magyar isteni tiszteletre kezdtek harangozni, megrepedt. Az előtti tiszta mély hangja helyett hasonlított a kongása a repedt vasfazék hangjához. Az egyház a repedt harangot megfordítatja, úgy hogy a szive más oldalra verődjék, s azután a repedést kiereszeli, ilyen módon azt mondják hogy még évtizedeken keresztül használható a megrepedt harang. A repedés oka valószínűleg az hogy igen soká volt a harang egyik oldalára fordítva, úgy, hogy a szive nagyon kiverle. A megrepedt harangot Melján György és neje készítették. A harang felirata a következő: „Kétszeri veszedelemtől való megőrzésükért az örökjóságu teremőjöknek tett vallásos fogadásból tulajdon költségükkel szerezték, s a szarvasi ev. anyaszentegyháznak ajándékozták Melján György és hitvestársa Sinkovics Zsuzsanna ugyanazon szentegyház hívői 1836-estendőben. Öntetett Hovnung Józsefnél Budapestben.”

Beküldetett. A »Szarvas és Vidéke«

Higgye meg csupa láng vagyunk. Színházban már nem is merek a páholyába menni, bálban már nem is merem tánczra kőnni: de ezer elválasztó irigy idegen emheren át a pillantásainak találkozni és a szemünk sugarai csókolódnak. A foyerban reszkető karral vetem rá a belépőjét, végtelen időnkig gonbolom a keztyűjét és a lépésön lemenet örült vágyat érzek, itt, nyíltan, mindenki, a saját uraszemeláttára megcsókolni a nyakára göndörülő selymes pihét. Meg nem állom, hogy ha melléje kerülök, titkon a kis fülébe ne sugjam: a rivederci! És hazamenet megölelem a baktort és önkívületben eldanolom neki; Si vous n'avez rien à me dire...

O nagysád, szeretem és ön az enyém esz. Holnap meglátogatom, hogy megkérdezem, hogy mulatott a mai hangverse nyen. Mellette fogok ülni a pamtagon és az ön forró fehér keze egyszerre csak a hajamba mélyed. Merengve simogatja és míg én lehunyom a szemem, ön úgy érzi, mintha a bűn villamos árama cikázna végig ujjain át egész remegő, gyenge természetén. Igen villamos leszok, mint a macska é 4

másik kezét ezer forró csókkal árasztva sutlogom: édes, édes, édes asszony!

Aztán megint felolvasásba fogok, mint ezelőtt annyiszor. A bibliát kapom fel és a Mózes ötödik könyve ötödik fejezetéből olvasni kezdem a tiz parancsolatot:

1. Nagysád, méltóztassék istenben bizni és őt szeretni.

2. Idegen istenekkel, otromba fabáttokkal ne coquettirozzon,

3. Akit szerelünk, arról nem beszélünk. Isten nevét hiába ajkára ne vegye. Az ő ünnepeit szentelje meg; hat napon át ne csináljon semmit, a hetedikén tartson jout.

4. Ha csak némi sulyt helyez arra hogy hosszú életet éljen a földön, tisztelje kedves papáját és kedves mamáját. Adja át nekik az én tiszteletemet is.

5. Tegye meg, Nagysád, az én kedvemért tegye meg: ne öljön soha.

6. Ne...

Ennél a parancsolatnál becsapom a könyvet és az nap nem olvasunk tovább...

maft vasárnapi számban a »Beküldetett« cím alatt egy személyen ellen is irányuló durva cikk jelent meg. A cikk írója vegye tudomásul hogy midőn én, a bennem helyezett bizalomnak engedve f. hó 19-én a galóhalmi és Maginyecz-féle iskolánál a vizsgáló elnökségét gyakoroltam, áldozatot hoztam, a menyiben nekem sokkal jobban esett volna abban a zord időben otthon maradnom Tudom, hogy vannak nálam tudományosabb emberek, a kik sokkal nagyobb szak-képzettséggel végezték volna el a vizsgáló elnök tisztét, de szerény felfogásom szerint egy elemi iskola növendékeinek tanulási eredményét megbírálni, talán túa ori oklevél nélkül is lehet. Az lett volna az elítélendő eljárás, ha én ezen kis szolgálatot megtagadtam volna. Azt írja az a névtelen szülő (?) hogy lehetnek érdemeim a háromlálú-szék körül stb. Erre, ne vegye tőlem senki szerénységségnek, ha hivatkozom arra, miszerint engem 1875-ben Szarvas városa bírójának választott meg s e minőségben több évig odaadó buzgóm-mal működve, bíróságomideje alatt épült fel a szarvas-mezőturi szárnyvonal, ez alatt hozatott be az utcái padlózat és az éjjeli világítás. A jelen, Békésvármegye törvényhatósági bizottságának továbbá a városi képviselő testületnek és az evang. egyház presbitériumának tagja vagyok; ez utóbbinak ismár 33-évre. Ha ezt figyelembe veszi a tisztelt »beküldő« ur, talán elhiszi nekem azt, hogy a közügyek terén s lehetnek némienem érdemeim. A midurvaságait illeti azokat — nem vágom vissza. Azonban ki kell nyilatkoztatnom hogy ön csak egy szoknya alá bujt vitéz ha nem mer nyílt sisakkal a porondra kilépni. Szoknyahücsökkel pedig nem harcolok. Klenk József, s. k.

Irodalom és művészet.

A »Vasárnapi Ujság« márczius 19-ki száma 14 képpel, a következő tartalommal jelent meg: »Jules Ferry.« (Arczképpel, párisi rajz után.) — »Apám sirjánál.« — »Önvád.« Költemények Somló Sándortól — »Otília néni.« Elbeszélés. Irta Bodon József. — »Károlyi Ferencz gróf.« (Arczképpel, egykoru 18-ik századi olajestmény után és a »Ozlesvai kastély« képpel. gróf Károlyi Sándor 18-ik századi rajzai után.) — »Az angol királynő elfogadótermében.« (Képesoportozat: »Drawing-Room«, fogadás az angol királynőnél.) — »A vakok térképe.« — »Várkastély a Kárpátokban.« Regény Verne Gyulától (Képpel.) — »Hegedős dal.« Költemény Zoltántól (Tolnay Ákos rajzával.) — »Barsi József.« (Arczképpel.) — »Madách Imre gyermekeinek egykori gyámja.« (Madách Imre levelevel és névalírásával.) — »Oroszónesek: Szlavianszky Nadezsda és családja.« (5 arczképpel.) Szabó Endrétől. — »Márczius 15-ike.« (Képpel: Az egyetemi ifjuság ünnepélye a Petőfi-téren. Ellinger Ede pillanatnyi fényképe. — »Színház: A dolovai nábob lánya.« — Irodalom és művészet. Közintézetek és egyletek; Mi ujság; Sakkjáték; Képtalány, stb. rendes rovatok.

Az elhagyott lovagvár.

(Folytatás)

Igy mondatott kajla ur fiának tovább Minél derekasabban fogyasztá a vinkót melyett igen gyakran kellett megújítani, an

nál duzzadtabb gondolatok lefűltek elől. Elmékedéseit az elhagyott váromjai fölt talán szürkületig is eltartottak volna, ha Bélácska eléje nem áll az áradatnak azon kijelentéssel, hogy már a hatodik oldalon tart és többet írni nem szabad, ezt a professzor batározottan kijelentette.

Kajla ur véget vetett tehát az egésznek egy csattanós befejezéssel és mosolyogva fogadta fia köszönetét, azután nyugalomra tért, míg szerencsétlen sarjadéka hozzálátott még, hogy Ázsia folyóit és jókora darabb történetet magába felvegyen.

Feszült figyelemmel várta Kajla ur a következő napokon az elhagyott lovagvár fölötti elmékedéseinek eredményét. »Nem kaphatok még vissza feladvány füzeteket?« szokta kérdezni az asztalnál tettetett közönyösséggel fiától. A kérdésre mindig a lázó felet kapott, míg egyszer az anyja a konyhában volt, Bélácska meg épen az iskolából jött — igenlő feleletet kapott és pedig szomorú fejbiccentéssel.

»Azután ide vele!« szólott Kajla ur.

Bélácska előkereste a kérdéses füzetet s átnyújtá atyjának. A kalapos nem mert szeméinek hinni: mind a hat oldalát volt huzva vastag vörös czeruzával, alul pedig szintén vörös betűkkel ez állott:

»Még az állítólagos szerzőtől is sok! Itt még egy butább valakinek kellett segiteni!«

»Ah, ez valóban már mégis sok!

szólott a kalapos kis vártatva. »Ki írta ezt?«

»Sárossy tanár«.

»Hol lakik?«

»Molnár Andrásnál a hosszú-utcában.«

Kajla ur kalapot, botot vön zsebre dugva a megvöröszerezűzött füzetet elrohant. »En még sokkal butább, mint Bélácskám! engem feleség és gyermek előtt blamálni? ah, ez mégis több a soknál! Hogy respektálják ezután feleség és fia az apát? No várj te méregfog, megfogatom a börtödet!«

Hogy mi történt ezután a professzor és Kajla ur közt nem tudhatni, de az bizonyos, hogy a törvény urainak igen sok irkálásra adott okot. Nemcsak sértésért, hanem »idegen tulajdonnak megrongálásaért« is igazolnia kellett magát Kajla urnak, mert a professzor lakásán tartott élénk magyarázatása közben, értékes virágcserep került a kezei közé, melyet aztán többé használni nem lehetett.

Minden plaidoyer és ellenplaidoyer hiába való volt; Kajla urat 14 napi fog-ságra ítélték.

E közben Bélácskát kivették a kollégiumból és az apai üzletbe alkalmazták. Csak valamivel előbb jutottak volna a gondolatra, hogy semmi ok sincs arra, hogy Bélácskából más egyéb legyen, mind apja, nagyapja s dédapja volt — becsületben!

Midőn a büntetés megkezdésének idejét többé elhalasztani nem lehetett, Kajla ur érzékenyen elbúcsúzott környezetétől. Körülvéve segédektől, inasoktól, cselédektől és házmester családjától, lépett Kajla ur a kocsiba, hogy — állítólag — a vasúthoz hajtasson 14 napi üdülésre utra kelni.

Mindenkinek nedves volt a szeme; mindenki úgy tett, mintha hitte volna, hogy ez üdülési utazás lesz — pedig mindenki tudta az utazás célját.

Amin! Kajla ur zokogva megölelte feleségét, oda sugta neki:

»Ah csak engedél volna, akkor a korecsmába, a helyett, hogy megkinoztál avval a szerencsétlen lovagvárral!«

Azután elhajtott a kocsia a szürkületben a vasúthoz... és ezután nagy kerülőn a börtönhez.

A becsületes czivisek közt Debreczenben, sokáig beszéltek az »elhagyott lovagvár romjairól« és Kajla kalapos mester, czéhbeli tag »virágos nyelvezetéről«.

A hét könyv kérdése.

A Hét szerkesztője az irodalom, művészet, politika és a közélet egyéb terén működő előkelő képviselőihez körlevél útján a következő kérdést intézte:

Az egyetemes, minden irodalmi ágat magában foglaló világirodalom melyik hét könyve az, mely igen tisztelt uramnak mindenekfelett kedves? Melyik az a hét könyv, melyet megtartana, hét könyvön kívül minden egyéb irodalmi műtől mindörökre megválni v olna kénytelen?

A beérkezett feleletek közlését alább kezdjük meg.

Midőn ezt a kérdést tartalmazó kérdőíveket széjjel küldtük, — írja a »Hét« — nem a magyar sajtóban szokásos, magában véve ép oly ártatlan, mint hasznatlan tömeges megszólaltatási játékot akartuk üzni, hanem kérdésünknek komoly háttere volt s eselleg komoly eredménye lesz. A fő cél, mely előttünk lebegett, az volt:

ha Magyarország legintelligensebb, legképzettebb fiai, akik a közélet és a művészet minden ágában munkálkodnak, megjelölik azokat a könyveket, melyek leginkább hatottak rájuk, akkor megtudjuk egyáltalán, hogy mely könyvek, mely kultur-irányzatok hatottak közre Magyarország mai kultur-állapotának, az uralkodó felfogásoknak megerősítésére. Sőt hatalmas alapot nyernünk ezáltal magának a mai életfoglásnak a megismerésére, ami a napi élet kúszá összevisszaságánál és a szellemi élet szakokra való tagoltságánál fogva közvetlen szemlélet és tanulmány útján nagyon egyoldalú, bizonytalan eredménnyel jár.

A kérdés melyet föltettünk, különben nem egészen új, bár ily alakban és ily szempontból még nem vetették föl. De ismeretes a Lubbock-féle mozgalom, melyet csakhamar követtek a németek és olaszok, legujabban pedig a Revue bleue vetette föl a kérdést Franciaországban.

Lubbock és követői nem hét könyv megjelölését kérik, hanem százét. Nem is az a céljuk, hogy meg ismerjék azokat a könyveket, melyek nemzetükre leginkább hatottak, hanem hogy a könyvirodalom beállott túlprodukczió közepette megbízható utmutatót adjanak a közönségnek, melynek alapján olvasmányait megválogathassa. Az ő kérdésük ez: melyik az a száz könyv, melynek ismerete okvellenül szükséges az általános műveltséghez?

Bennünket magyarokat az a kérdés nem érdekel különösen. Talán azok a külföldi nemzetek sem látják rajd azt a hasznát, melyért fölvetették. A angol és olasz

könyvlistákat áttanulmánnyal, furesa való látnunk, hogy a legkiválóbb elmék, akik keserűen panaszkodtak a könyvek árálat ellen, csak nagy kinnal tudták azt a bizonyos száz könyvet megtalálni és nem egy könyvre tudnánk rámutatni, mely csak a kerekszám kedvéért került egy-egy listába. Aztán meg az általános műveltség tulságosan általános és nagyon is határozatlan fogalom; a legtöbb jó könyv a szakmunkák sorába tartozik és sokan attól való féltükben, hogy egyoldalúak lesznek, a listájukat tisztán belletrisztikus és utazási munkákkal töltötték meg. Aztán az általános műveltség fogalma a különböző nemzeteknél más és más. Az angolok nem is tudnak Carlyle ismerete nélkül művelt embert elképzelni, míg az olaszok ezt nem tartják föltte fontosnak. Ellenben barbárnak tartanak mindenkit, aki nem ismeri Ugo Foscolót; nem is szólva a németekről, akik a Taigetosról vetnék le azt a satnya izlést, mely nem hevült a Demokritos, der lachende Philosoph trágár elmésségein.

(Folyt. köv.)

Heti piac.

Szarvas, 1893. Március 21-én

Buza legjobb 7.30. középszerű 7. Árpá, legjobb 4.40 Zab, legjobb 4.60 Kukoricza 4.20. Széna 3.30. Szalma 1.---. Készén 1.20. Marhahús ---.50 és ---.36. Juhhús ---.32 Sertéshús ---.46. Szalonna ---.50. Disznósír 5.4. Napszám árak. Egykét lovas napszám 2 frt. Férfi ellátással 30. Ellátás nélkül 40 kr. Nő ellátással 20 kr. Ellátás nélkül 30 kr. Gyermek ellátással 15 kr. Ellátás nélkül 20.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1892. október 1-től kezdve.

Szarvas-Mezőtúr.

7401. v. 7413. v.

Szarvas indul: 9.34 d. e. 1.46 d. u.
Mező-Túr érke: 10.20 > 2.32 >

Mezőtúr-Szarvas.

7412. v. 7402. v.

Mező-Túr indul: 12.36 d. u. 5.10 d. u.
Szarvas érke: 1.22 > 5.56 >

Arad-Budapest.

	601. gy.	603. sz.	605. sz.
Arad	ind: 8.20 d. e.	11.18 d. e.	9.05 este
Csaba	érke: 9.20 >	12.50 >	10.50 >
, ind:	9.25 >	1.15 d. u.	11.05 éjjel
Mező-Túr	érke: 10.29 >	2.42 d. u.	12.49 >
, ind:	10.30 >	2.50 >	12.53 >
Szolnok	érke: 11.15 >	4.04 >	2.06 >
, ind:	11.46 >	4.15 >	2.21 >
Budapest	érke: 1.50 d. u.	7.25 este	5.50 reggel

Arad-Budapest

	602. gy.	604. sz.	606. sz.
Budapest	ind: 1.55 d. u.	8.10 d. e.	9.30 este
Szolnok	érke: 3.53 >	11.04 >	12.35 éjjel
Mező-Túr	érke: 4.47 >	12.17 d. u.	2.06 >
, ind:	4.48 >	12.24 >	2.09 >
Csaba	érke: 5.52 >	1.48 >	3.33 >
, ind:	5.57 >	2.13 >	3.53 >
Arad	érke: 6.57 este	3.45 >	4.52 reggel

Felelős szerkesztő Mihály József

Laptulajdonosok

Sápszky János és Mihály József